

Raadsvoorstel

Onderwerp: Indienen NPG-project: Werelderfgoedcentrum Waddenzee
Datum: 01 september 2021
Agendapunt: 4
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Wethouder M. de Visser
Steller: Lucie Perey (projectleider NPG)
Zaaknummer: Z-HHL-045408

1. Samenvatting

De gemeente Het Hogeland heeft binnen Nationaal Programma Groningen recht op geld om de brede welvaart binnen de gemeente te verbeteren. Hiervoor kan de gemeente projecten indienen bij Nationaal Programma Groningen. Het college is, op basis van de afwegingsmatrix, voornemens om het project Werelderfgoedcentrum Waddenzee in oktober in te dienen bij Nationaal Programma Groningen voor een bedrag van drie miljoen euro. Hiervoor vraagt het college de goedkeuring van de gemeenteraad, zoals ze dit met de raad heeft afgesproken in het handboek.

De Waddenzee is het enige natuurlijke werelderfgoed binnen Nederland. Met de realisatie van een WEC in Lauwersoog wil de Stichting Werelderfgoedcentrum Waddenzee een plek creëren die het belang van de Werelderfgoedstatus Waddenzee toont en het Waddengebied beleefbaar maakt. Het beleefcentrum over de Wadden faciliteert verschillende functies (werken, leren en recreëren) onder één dak. Met de waardering voor het Waddenlandschap als leidend thema, beoogt het WEC een trekker te zijn voor toeristen, dagrecreanten en studenten en een bijdrage te leveren aan de regionale economie, arbeidsmarkt, onderwijs en wetenschap, leefbaarheid en trots van de regio en de provincie Groningen.

Nadat de gemeenteraad haar goedkeuring heeft gegeven, wordt het project ingediend bij Nationaal Programma Groningen. Daar moet het bestuur, nadat een onafhankelijke commissie advies heeft gegeven, akkoord gaan met de gevraagde bijdrage vanuit Nationaal Programma Groningen waarna de gemeenteraad het bedrag definitief vaststelt. Begin 2022 zal de bijdrage aan het Werelderfgoedcentrum Waddenzee dan definitief zijn.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Goedkeuring te geven aan het indienen van het project Werelderfgoedcentrum Waddenzee bij Nationaal Programma Groningen voor een bijdrage van drie miljoen euro als subsidie uit het trekkingsrecht van Het Hogeland en 450.000 euro (incl. BTW) voor de proceskosten.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Gemeente Het Hogeland kan aanspraak maken op haar trekkingsrecht vanuit Nationaal Programma Groningen. Hiervoor heeft de gemeente een Lokaal Programmaplan op moeten stellen. Dit plan is eind 2020 goedgekeurd door Nationaal Programma Groningen en vervolgens vastgesteld door de gemeenteraad.

Het Lokaal Programmaplan beschrijft de ambities van Het Hogeland voor wat betreft de inzet van de middelen uit het trekkingsrecht in Het Hogeland: wat wil Het Hogeland hiermee bereiken? Deze ambities passen binnen de kaders van Nationaal Programma Groningen, die ook in het Programmakader van Nationaal Programma Groningen zijn beschreven.

Om deze ambities te bereiken, moet er uitvoering worden gegeven aan de zes programmalijnen. Hiervoor is het nodig om actief ontwikkelingen aan te jagen waaruit projecten ontstaan. Deze projecten dienen vervolgens te worden beoordeeld en goedgekeurd door Nationaal Programma Groningen. Wanneer het project is goedgekeurd, ontvangt Het Hogeland hiervoor de gevraagde middelen vanuit haar trekkingsrecht. De werkwijze voor het indienen van projecten is beschreven in het handboek.

Er zijn een aantal momenten per jaar waarop projecten kunnen worden ingediend bij Nationaal Programma Groningen. Dit voorstel gaat over het derde moment in 2021: medio oktober. Het volgende indieningsmoment is medio januari 2022.

Voor de indieningsronde van medio oktober 2021 wordt voorgesteld de gemeenteraad goedkeuring te vragen om het project Werelderfgoedcentrum Waddenzee in te dienen. Het Werelderfgoedcentrum Waddenzee vraagt een bijdrage van in totaal 6,5 miljoen euro vanuit Nationaal Programma Groningen. Dit is een totale bijdrage van zowel provincie als gemeente Het Hogeland. Vanuit de afwegingsmatrix is dit het enige project wat op dit moment 'indieningsklaar' is.

3.2 Bevoegdheid raad

Vanuit Nationaal Programma Groningen is er een besluitvormingsproces rondom projecten. In dit proces heeft de gemeenteraad een formele rol bij het vaststellen van projecten (nadat de onafhankelijke beoordelingscommissie en het bestuur van Nationaal Programma Groningen al hun advies en besluit hebben genomen). Het college wil de raad vooraf betrekken bij de in te dienen projecten, zoals ook in het handboek is beschreven en in de raad van februari 2021 afgesproken.

4. Beoogd resultaat (of effect)

- Door het project "Werelderfgoedcentrum Waddenzee" goed te keuren, kan het worden ingediend bij Nationaal Programma Groningen.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1.1 Het project past binnen de kaders van het Lokaal Programmaplan en Nationaal Programma Groningen

Het Werelderfgoedcentrum Waddenzee is passend bij het Lokaal Programmaplan – programmaliijn 6 “Pronkjewailen in ‘t Hoogelaand”. Het Werelderfgoedcentrum Waddenzee zou een startpunt kunnen zijn voor het te ontwikkelen ‘parelsnoer’ in Het Hogeland. De ontwikkeling van een Werelderfgoedcentrum Waddenzee is tevens passend bij de nieuwe visie Toerisme & Recreatie welke in concept is opgesteld, waarbij het beleven en ervaren van het waddengebied als onderdeel van een strategielijn wordt beschreven. Daarnaast is het beter beleefbaar maken van het werelderfgoed Waddenzee ook een veelgenoemd onderwerp bij de eerste thematafel voor de programmaliijn Pronkjewailen.

Vanuit het Werelderfgoedcentrum Waddenzee heeft Arcadis een impactanalyse (zie bijlage) opgesteld om de maatschappelijke en sociaaleconomische impact van het Werelderfgoedcentrum Waddenzee in beeld te brengen. Hierbij gaat het om de variant ‘WEC’. Hieruit wordt duidelijk dat het Werelderfgoedcentrum Waddenzee voldoet aan de zes randvoorwaarden zoals Nationaal Programma Groningen deze heeft gesteld. Daarnaast levert een bijdrage aan het project een duidelijke ‘plus’ op voor de regio.

1.2 Het is een gezamenlijke indiening met provincie Groningen

Voorwaarde voor indiening bij Nationaal Programma Groningen was voor gemeente Het Hogeland dat de provincie Groningen mede-indiener zou zijn van het project én een bijdrage vanuit haar trekkingsrecht hiervoor zou doen. De provincie Groningen neemt voor een bedrag van 3,5 miljoen euro deel.

1.3 De eerder verstrekte garantstelling is een overbrugging om snel te starten met de bouw

Het Werelderfgoedcentrum Waddenzee heeft eerder een garantstelling van de gemeente ontvangen voor het afsluiten van een lening. Deze lening is aangegaan om snel van start te kunnen gaan met de bouw én met de insteek dat de lening zo snel mogelijk weer wordt afgelost door middel van de capital campaign. Een aanvraag voor middelen vanuit Nationaal Programma Groningen is onderdeel van deze capital campaign.

1.4 Het proces is conform handboek uitgevoerd

Het proces om tot het besluit te komen om het project in te dienen bij Nationaal Programma Groningen, is conform het beschreven proces in het handboek. Dit betekent onder andere dat de inschatting is dat het project kansrijk is en voldoet aan de gestelde kaders en voorwaarden.

5.2 Risico's

Een totaalafweging van alle projecten ontbreekt

Het is onmogelijk om nu alle projecten voor de komende tien jaar in beeld te hebben en op basis hiervan keuzes te maken. Het programma ontwikkelt zich gedurende de komende jaren op basis van actuele gebeurtenissen en trends en ontwikkelingen, waaruit automatisch ook nieuwe projecten ontstaan die er nu nog niet zijn. In het afwegingskader staat onder andere: “een gespreide inzet van de beschikbare financiële middelen in de tijd”, waarmee aandacht is voor dit aspect. Daarnaast is er aandacht voor een goede regionale spreiding, waarbij kwaliteit wél boven kwantiteit gaat.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

De bijdrage voor het project Werelderfgoedcentrum Waddenzee wordt gefinancierd vanuit het trekkingsrecht van Het Hogeland. Het gaat om een bijdrage van 3.000.000 euro. Deze bijdrage wordt, samen met de bijdrage van de provincie Groningen, ingezet voor de volgende onderdelen (passend bij Nationaal Programma Groningen) welke nader staan beschreven in de impactanalyse van Arcadis vanaf pagina 14:

- Fieldstation en Wetlab
- Buitenruimte rond het werelderfgoedcentrum niet zijnde de openbare ruimte (vanaf demarcatielijn tot de visafslag). De openbare ruimte is het deel wat door de gemeente wordt gefinancierd en uitgevoerd, dit is een sobere uitvoering. Met een additioneel budget voor de buitenruimte kan de inrichting meer in lijn met de missie van het Werelderfgoedcentrum Waddenzee worden uitgewerkt: met beplanting en bestrating die rekening houdt met klimaatverandering en biodiversiteit, met zitgelegenheid en “beleefelementen” voor kinderen.
- Educatief Centrum
- Vertrekhal
- Wadhal
- Auditorium
- Experience

Daarnaast wordt er 15% proceskosten verrekend met het trekkingsrecht. Dit is een standaard bedrag welke intern wordt ingezet voor o.a. overhead, (inhuur) personeel, (externe) advisering, etc. voor het project. Dit is een standaard percentage wat voor alle projecten wordt gerekend en in z'n totaliteit voor alle projecten moet worden beschouwd. Bij sommige projecten valt dit bedrag door het percentage lager uit, voor andere hoger en lijkt het veel geld. Maar in z'n totaliteit is dit nodig om de interne kosten rondom projecten te kunnen dekken. Voor het Werelderfgoedcentrum Waddenzee is dit een bedrag van 450.000 euro (incl. BTW). In totaal wordt de aanvraag vanuit het trekkingsrecht daarmee 3.450.000 euro (incl. BTW).

Een totaaloverzicht van het trekkingsrecht is als bijlage toegevoegd. De totale projectkosten van het project Werelderfgoedcentrum Waddenzee bedragen minimaal 26,3 miljoen euro (conform de begroting behorende bij de gemeentelijke garantstelling) en wordt naast de bijdrage vanuit Nationaal Programma Groningen gedekt door onder andere de provincie Groningen en het Waddenfonds. Daarnaast is de stichting in gesprek met diverse andere partijen voor financiering.

7. Inbreng belanghebbenden

Het project centrumplan Werelderfgoedcentrum Waddenzee is een zelfstandig project, waarbij de financiering vanuit Nationaal Programma Groningen voor een 'plus' zorgt. Vanuit het project vindt er overleg met belanghebbenden plaats.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Het Lokaal Programmaplan wordt de komende tien jaren tot uitvoering gebracht. De uitvoering is zichtbaar op basis van de projecten die bij Nationaal Programma Groningen worden ingediend.

8.2 Tijdspad

Projecten kunnen jaarlijks op een aantal momenten bij Nationaal Programma Groningen worden ingebracht. Voor nu heeft het betrekking op indiening medio oktober 2021. De volgende ronde is medio januari 2022.

8.3 Communicatie

Vanuit het Lokaal Programmaplan vindt er een brede communicatie met de stakeholders plaats. Initiatiefnemers van de projecten worden vanuit het kernteam van het Lokaal Programmaplan geïnformeerd over de besluitvorming.

8.4 Evaluatie

De gemeenteraad wordt op een aantal momenten per jaar (voor de indieningsdata van projecten bij Nationaal Programma Groningen) betrokken bij de indiening van projecten. Daarnaast is met de gemeenteraad afgesproken dat er na een aantal volwaardige rondes een evaluatie zal plaatsvinden.

Bijlage:

- Impactanalyse Arcadis
- Financieel overzicht

Winsum, 17 augustus 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding